

TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA USTOZ VA SHOGIRT HAMKORLIGI

Mamurova Sabrina Alisher qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti
Sport va chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti
Texnologik ta'lim yo'nalishi 1-bosqich talabasi
mamurovasabrina@gmail.com
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7869871>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 20-april 2023 yil
Ma'qullandi: 24-april 2023 yil
Nashr qilindi: 27-april 2023 yil

KEY WORDS

Bugungi kunda ham ustoz-shogirdlik an'analari ko'plab mehnat jamoalarida, shu jumladan, davlat idoralarida qo'llanib keladi. Biroq, hozirgi vaqtda kadrlar siyosatida olib borilayotgan islohotlar ustozlikni rasmiy va professional tartibda amalga oshirishni talab qiladi.

ABSTRACT

Ma'lumki, oliy o'quv yurtlarida bo'lg'usi o'qituvchilarga tarbiyaviy ta'sir qiluvchi ustoz-shogird an'analari tajribasi amaliy tasdiqlangan omil sifatida ifodalanadi. Tez sur'atda ilmiy-texnik rivojlanish jarayonini amalga oshirilib borishi natijasida ta'lim jarayonining qirralari mukammallashib borayotganligi, ularning tizimiga yangi pedagogik texnologiyalarni, innovatsion uslublarni keng doirada kirib kelishi kabi hollar bo'lg'usi mutaxassislarni kasbiy taalluqliligi masalalarni aniqlash, ularga o'z vaqtida yordam berish kabi masalalarga e'tibor qaratish, ustoz-shogirdlik an'alaridan o'rinli foydalanish zarurligini keltirib chiqarmoqda. Uning asosida har tomonlama rivojlangan barkamol avlodni tarbiyalab yetkazish masalalari o'z ifodasini topib kelmoqda.

Ma'lumki, oliy o'quv yurtlarida bo'lg'usi o'qituvchilarga tarbiyaviy ta'sir qiluvchi ustoz-shogird an'analari tajribasi amaliy tasdiqlangan omil sifatida ifodalanadi. Tez sur'atda ilmiy-texnik rivojlanish jarayonini amalga oshirilib borishi natijasida ta'lim jarayonining qirralari mukammallashib borayotganligi, ularning tizimiga yangi pedagogik texnologiyalarni, innovatsion uslublarni keng doirada kirib kelishi kabi hollar bo'lg'usi mutaxassislarni kasbiy taalluqliligi masalalarni aniqlash, ularga o'z vaqtida yordam berish kabi masalalarga e'tibor qaratish, ustoz-shogirdlik an'alaridan o'rinli foydalanish zarurligini keltirib chiqarmoqda. Uning asosida har tomonlama rivojlangan barkamol avlodni tarbiyalab yetkazish masalalari o'z ifodasini topib kelmoqda.

Bugungi kunda ham ustoz-shogirdlik an'analari ko'plab mehnat jamoalarida, shu jumladan, davlat idoralarida qo'llanib keladi. Biroq, hozirgi vaqtda kadrlar siyosatida olib borilayotgan islohotlar ustozlikni rasmiy va professional tartibda amalga oshirishni talab qiladi.

Ustoz hamda shogird tizimi hamkorligi ta'lim samaradorligini hamda ta'lim sifatini oshirish uchun qo'llaniladigan barcha chora-tadbirlar shuni ko'rsatadiki, har bir fanning negizida albatta ustoz hamda uning bilimi va u bilimni qay darajada yetkazib bera olish xususiyatlari mavjud. Ustoz va shogird tizimi asosida ish yuritilganda bo'lg'usi mutaxassislarning kasbga doir bo'lgan barcha masalalarini aniqlash hamda ularga yechim topish, ta'lim jarayoni yanada

mukammalshtirish, zamonaviy ilmiy fikrlash hamda ijtimoiy tajribalarni yanada mukammallashtirish kerakligini anglatadi.

Ta'limni modernizatsiya qilishning muvaffaqiyati, birinchi navbatda, o'qituvchilar, ularning malakasi va kasbiyligiga bog'liq. Zamonaviy universitet professional bilimdon, mustaqil fikrlaydigan o'qituvchi, shuningdek, psixologik va texnologik jihatdan amalda insonparvarlik qadriyatlarini amalga oshirishga muhtoj. Bu innovatsion jarayonlarda mazmunli ishtirok etishga qodir bo'lgan o'qituvchi bo'lishi kerak.

Ustoz-shogird mentorlik maktabi yosh o'qituvchiga tajribali murabbiy tomonidan zarur ko'mak, o'qitish ko'nikmalariga ega bo'lish va ish joyida shoshilinch amaliy yordam ko'rsatishi mumkin. Bunday qarorga bo'lgan ehtiyoj ustoz-shogird murabbiylik tizimini shakllantirdi, bu esa katta miqdordagi bilimlarni o'zlashtirish, hayotiy vakolatlarni ishlab chiqish, kasbiy tayyorgarlik va ishlab chiqarish munosabatlarini o'rnatish qobiliyatiga yordam beradi. Biz ustoz-shogird murabbiylik maktabi hamkorlik pedagogikasi yo'nalishi bo'yicha faoliyat olib borishiga ishonamiz, bu yosh pedagogning tajribali ustoz, murabbiy bo'lgan tandemdagi ishidir. Bu murabbiylik maktab uslubiy muhtoj yosh bilan katta hamkasbi ishini o'z ichiga oladi, ilmiy, va professional yordam va qo'llab-quvvatlash. Bu orqali amalga oshirish mumkin:

- universitetda yosh o'qituvchilarning kasbiy darajasi va malakasini oshirish;
- yosh mutaxassis-pedagoglarda ta'lim faoliyatiga ijobiy munosabatni rivojlantirish;
- pedagogik faoliyatda jadal moslashish va kutilgan natijalarga erishish imkoniyati;
- universitetda ta'lim jarayonining sifatini oshirishga ko'maklashish.

Ushbu tizim yosh o'qituvchiga oliy ta'lim tizimining barcha tuzilmalari va bo'linmalari faoliyati bilan tanishishga yordam beradigan yo'l xaritasidir. Bu taqlid qilish va pedagogik faoliyatni tashkil etishning namunasi va yosh o'qituvchini rag'batlantirish jarayonidir.

Xulosa

Demak ustoz-shogird murabbiylik maktabi boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish, amaliy tajribaning kamchiliklarini bartaraf etish, yosh o'qituvchining shaxsiy fazilatlarini shakllantirish, amaliy ko'nikmalarga ega bo'lishning uslubiy bazasini takomillashtirishga yordam berish, hamda ustoz-shogird murabbiylik maktabi oliy ta'lim sohasida yosh professional kadrlar tayyorlashga katta hissa qo'shishi va yaxshi natijalarga erishishadi.

Donishmand xalqimiz hikmatlarida aytilganidek, yuksak g'oyaviy maqsadlarga asoslanmay barkamol insonni tarbiyalash mushkul. O'zgarlar manfaatini ustun qo'yadigan, o'z mehnati, xulq-atvori, ma'naviy salohiyati bilan boshqalarga ibrat bo'ladigan odamgina tom ma'noda ustoz bo'lib kamol topishi mumkin. Ustoz-shogird tizimida barkamol insonga xos fazilatlar shakllantirilishi, har bir shogird pirovardida mustahkam g'oyaviy e'tiqodga ega bo'lishi zarur. Shu ma'noda ustoz-shogird munosabatlari milliy qadriyatga aylanishi lozim.

Xulosa qilib aytganda maktablarda ustoz – shogird imkoniyatlarining yaratilishi ustoz-shogird faoliyati uchun samarali mehnat natijasi har tomonlama kamol topgan o'quvchilarni tarbiyalashdan iborat bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

I.A.Karimov Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch

Lex.uz

Ziyonet.com

Xs.uz <https://xs.uz/uz/post/ustoz-va-shogird-ananasi>